

KODEKS / PRAVILA PONAŠANJA NA INTERNETU

Internet je brzim razvojem svoje računarske infrastrukture omogućio zainteresovanim ljudima da se iz bilo kog kraja sveta, u bilo koje vreme, uključe i koriste ili razmenjuju podatke koji su im na raspolaganju. Internet se sastoji od servisa od kojih se najviše koriste

- **WEB**, pregledanje dokumenata, tj. WEB stranica putem HTTP protokola,
- **E-Mail**, prenos poruka elektronske pošte, i
- **FTP protokol** za prenos datoteka putem Interneta.

Svaki korisnik svesno ili nesvesno može postati uzročnik ili žrtva zabranjenog ponašanja korisnika na Internetu.

Da bi se takve pojave sprečile ili svele na najmanju meru, u sistemu Interneta važe opšte prihvaćene norme, pravila i preporuke ponašanja.

Njihovo kršenje može dovesti do krivične odgovornosti za povredu tajnosti dokumenata, privatnosti, ličnog integriteta drugih korisnika ili prouzrokovanje drugih vidova štete.

OSNOVNE NORME PONAŠANJA NA INTERNETU I ZAŠTITA SISTEMA :

- Internet je otvoreni sistem koji ne garantuje tajnost privatne pošte i podataka na Internetu
- Na Internetu se korisnici moraju ponašati saglasno normama lepog ponašanja iz svakodnevnog života, tj. kao u kontaktima sa drugim ljudima u porodici, na poslu i javnim skupovima, na ulici ili putem telefona, faksa ili dopisa.
- Treba poštovati druge korisnike na Internetu.
- Čuvati tajnost E-Mail naloga i povremeno menjati lozinku (password) čime se može sprečiti neovlašćeni pristup i korišćenje servisa od strane nepredviđenih korisnika.
- U razmeni elektronske pošte treba nastojati da poruke budu gramatički, estetski i etički prihvatljive za onog kome su namenjene.
- Nedopustiva je zloupotreba korišćenja što podrazumeva ometanje normalnog korišćenja servisa elektronske pošte KORISNIKA, bilo da se radi o individualnom ili grupnom korišćenju
- Zloupotreba korišćenja elektronske pošte podrazumeva elektronske poruke koje svojom sadržinom ili načinom korišćenja mogu da budu uvredljive ili da predstavljaju kršenje pozitivnih zakonskih propisa ili da predstavljaju nenamensko, neracionalno i prekomerno korišćenje usluga elektronske pošte.
- Najčešće vrste zloupotreba elektronske pošte su:
 - **Povreda privatnosti elektronske pošte** čitanje privatne pošte drugih korisnika i drugih podataka.
 - **Lanci sreće i piramidalne šeme** – analogno papirnom obliku slanja ovih poruka. Pored toga što predstavljaju zloupotrebu računarskih resursa, mogu da budu i u suprotnosti sa pozitivnim zakonskim propisima.

- **Komercijalne poruke koje nisu tražene od primaoca** – komercijalne poruke reklamne prirode koje nisu eksplicitno tražene od strane primaoca, niti je primalac na bilo koji drugi način pokazao interesovanje za takve poruke. Primanje ovakvih materijala za primaoca predstavlja trošak, te se i zbog toga smatra izrazito nedobrodošlim. Ako je korisnik u svojim dotadašnjim aktivnostima (slanje elektronske pošte, postavljanje poruka na news grupe) iskazao potencijalni interes za određenim proizvodima i uslugama, to se ne smatra dovoljnim razlogom za slanje komercijalnih poruka bez izričite dozvole primaoca.
 - **Masovne poruke koje nisu tražene od primaoca** – slično komercijalnim porukama, sem što nemaju komercijalnu namenu, već samo predstavljaju neugodnost za primaoca.
 - **Falsifikovani headeri i/ili adrese** – podrazumevaju takvo slanje elektronske pošte da se ne može videti ko je stvarni pošiljalac, već se pojavljuju fiktivne korisničke ili mašinske adrese. Falsifikatom se smatra i takvo slanje poruke koje će povratnu poruku poslati na adresu različitu od stvarne adrese pošiljaoca, osim ako za takav način rada nije dobijena eksplicitna dozvola primaoca ili administratora sistema.
 - **Bombardovanje elektronskim porukama** – slanje više kopija elektronske poruke, ili jedne poruke koja je neprimereno velika, sa namerom uznemiravanja primalaca. Svakako treba imati u vidu da slanje poruka sa pridodatim datotekama (slike, dugački dokumenti itd.) može da bude velika smetnja za funkcionisanje sistema.
 - **Prijavljivanje na grupne liste za slanje elektronske pošte** – KORISNIK sme da prijavi samo svoju adresu za prijem poruka sa lista za distribuciju poruka. Izričito je zabranjeno prijavljivanje drugih adresa na takve liste.
 - **Slanje poruka sa nelegalnim sadržajem** – KORISNIK ne sme da šalje poruke čiji je sadržaj, ili posedovanje, iz bilo kog razloga u suprotnosti sa pozitivnim zakonskim propisima.
 - **Kršenje prava intelektualne svojine** – KORISNIK ne sme da šalje poruke čiji je sadržaj zaštićen propisima o zaštiti prava intelektualne svojine, osim ako za tu aktivnost nije obezbedio izričitu dozvolu.
- Zabranjena su i sva “hakerska” ponašanja korisnika u svim Internet servisima: neovlašćeni pristup sistemima i podacima u vlasništvu provajdera, državnih organa, organizacija, preduzeća ili privatnih lica, ubacivanje virusa, razbijanje lozinki i drugih zaštićenih podataka na mreži.
 - Zabranjeni su i bilo kakvi oblici svesnog ugrožavanja privatnosti, ličnog dostojanstva i integriteta drugih učesnika iznošenjem neproverenih podataka, optužbi, kao i poverljivih, tajnih podataka ili da na drugi način zaštićen materijal učini dostupnim trećim licima korišćenjem servisa Interneta.
 - KORISNIK je odgovoran za zaštitu sistema od virusa.